

Piotr Kawa

Sprawozdanie z pobytu w Centrum Mikrochirurgii Oka i Międzynarodowego Sympozjum Okulistycznego w Kijowie

W drugiej połowie czerwca 1994 roku w ramach międzyuczelnianej wymiany naukowej pomiędzy II Kliniką Okulistyki w Lublinie, a Centrum Mikrochirurgii Oka w Kijowie przebywałem i uczestniczyłem w codziennej pracy tego ośrodka na Ukrainie. Budynek kliniki położony na rozległym terenie w bezpośrednim sąsiedztwie Instytutu Chirurgii im. Skolimowa, poddany został gruntownej przebudowie w ostatnim dziesięcioleciu. Klinika liczy 170 łóżek, trakt operacyjny obejmuje 6 sal — na każdej z nich są 3 stoły operacyjne wyposażone w mikroskopy z możliwością przekazywania przebiegu operacji na monitorze TV. Centrum podzielone jest na 3 zespoły pracowników, których pracą kieruje bezpośrednio prof. N. Sergienko, członek Ukraińskiej Akademii Nauk. W klinice znajduje się 6 oddziałów: pediatryczny, schorzeń rogówki, cukrzycy i chorób naczyń, zaćmy, jaskry oraz oddział wypadkowy zajmujący się rekonstrukcją pourazową. Rocznie wykonywanych jest tutaj ok. 12-13 tys. zabiegów. Prof. *Veselovskaja* kieruje zespołem zajmującym się chirurgią siatkówkowo-szklistkową. Wykonuje też operacje usunięcia zaćmy metodą fakoemulsyfikacji. Trzeci zespół kierowany jest przez prof. *Kondratienko*, zajmuje się chirurgią i schorzeniami przedniego odcinka oka. Każdy z zespołów ma do dyspozycji po 2 sale operacyjne. Istnieje więc możliwość wykonywania 18 zabiegów w jednym czasie. Leczenie dla mieszkańców Kijowa jest nieodpłatne, natomiast chorzy kierowani z innych regionów muszą opłacać swój pobyt w klinice, np. koszt operacji zaćmy z wszczepieniem soczewki wynosi około 50 dolarów — koszty te, które wielokrotnie przekraczają średnie miesięczne wynagrodzenie mieszkańca Ukrainy są refundowane przez ośrodki kierujące pacjentów na operację. Większość operacji odbywa się przy użyciu materiałów, narzędzi i sprzętu wyprodukowanych na Ukrainie lub w byłych republikach ZSRR, aczkolwiek za odpowiednią dopłatą pacjent np. może mieć wszczepioną soczewkę

wewnątrzgałkową produkcji zachodniej. Przychodnia przykliniczna jest nieco oddalona od kliniki. Ambulatoryjnie wykonuje się tutaj około 2000 zabiegów — głównie są to zabiegi keratotomii radialnej. Większość operacji, które obserwowałem to zabiegi usunięcia zaćmy metodą zewnątrzroblewkową i za pomocą fakoemulsyfikacji z wszczepieniem soczewki tylnokomorowej, operacje przeciwjaskrowe, operacje przeszczepienia rogówki itd. Leczenie chirurgiczne wysokiej krótkowzroczności ma tutaj wieloletnią tradycję. Wykonuje się zabiegi takie jak: skleroplastyka, czy zabieg polegający na nacięciu spojówki gałkowej i podaniu strzykawką z wygiętą końcówką mieszaniny łożyska ludzkiego i kortykosteroidów.

Centrum jest dużym ośrodkiem dydaktycznym. Co roku szkoli się tutaj ponad 50 lekarzy; specjalizacja na Ukrainie jest jednostopniowa i trwa 3 lata. Klinika zatrudnia na stałe około 50 lekarzy, którzy zapewniają odpowiednią dydaktykę i opiekę nad chorymi.

W dniach 4-5 lipca 1994 r. odbyło się w Kijowie Międzynarodowe Sympozjum Okulistyczne zorganizowane przez Ukraińskie Towarzystwo Okulistyczne we współpracy z Akademią Medyczną w Lublinie. Pomiędzy II Kliniką Okulistyki w Lublinie, a Centrum Mikrochirurgii Oka zawarta jest umowa o wzajemnej współpracy. Gospodarzem sympozjum, w którym miałem możliwość uczestniczyć był prof. *N. Sergienko*. Uroczystego otwarcia dokonał v-ce minister zdrowia Ukrainy. Obecny był także prorektor Akademii Medycznej w Lublinie prof. *dr hab. Leszek Szewczyk*, który wygłosił krótkie przemówienie podczas otwarcia sympozjum. Akademia Medyczna w Lublinie nawiąże współpracę z ośrodkami w Kijowie również w zakresie innych niż okulistyka specjalności. Członkami Komitetu Naukowego Zjazdu byli prof. *dr hab. J. Toczolowski* i prof. *dr hab. Z. Zagórski*. Należy zwrócić uwagę, że jednym z oficjalnych języków sympozjum był język polski. Lublin ze względu na swoje położenie na wschodzie kraju może odgrywać szczególną rolę w utrzymaniu współpracy naukowej z sąsiadującymi państwami.

Pierwsza część sympozjum poświęcona była chirurgii zaćmy. W części tej wygłosili swoje referaty m.in. prof.

J. Toczolowski, dr hab. M. Gerkowicz i *dr. W. Kątski* z II Kliniki Okulistyki w Lublinie, *prof. M. Bausz* z Kliniki Okulistyki w Budapeszcie a także z Kliniki w Poznaniu. Podczas sesji popołudniowej obrady odbywały się w 2 sekcjach: chirurgii siatkówkowo-szklistkowej, w której wygłosił referat m.in. *dr Mackiewicz* z I Kliniki Okulistyki w Lublinie oraz chirurgii refrakcyjnej i patologii rogówki, w której przedstawił swoją pracę *prof. Z. Zagórski* i *dr D. Jędrzejewski* z I Kliniki Okulistyki w Lublinie, oraz wygłoszono referaty z Kliniki w Katowicach. W drugim dniu w godzinach przedpołudniowych odbyły się 3 sesje. Jedną z nich poświęcono była schorzeniom oka wywołanym napromieniowaniem. Były to prace okulistów ukraińskich dotyczące głównie skutków awarii elektrowni atomowej w Czarnobylu na układ wzrokowy miejscowej ludności. Pozostałe 2 sesje dotyczyły okulistyki dziecięcej oraz tematów dowolnych. W godzinach popołudniowych odbyła się jedna

sesja w całości poświęcona jaskrze. Większość uczestników sympozjum to okuliści z Rosji i Ukrainy. Z Polski przybyło około 20 uczestników m.in. z Lublina, Warszawy, Poznania, Katowic, Wrocławia, Gdańska. Obecnych było również 2 okulistów z USA, którzy zostali zaproszeni przez ośrodek lubelski. W trakcie obrad, narzędzia chirurgiczne prezentowało szereg firm, produkujących sprzęt okulistyczny. Organizatorzy zadbali o serdeczne przyjęcie gości. Dla uczestników zjazdu, którzy wcześniej przybyli do Kijowa, w dniu poprzedzającym obrady zorganizowano autokarową wycieczkę po mieście i zwiedzanie zabytków kultury stolicy Ukrainy. Po pierwszym dniu obrad w godzinach wieczornych odbyła się dla uczestników zjazdu uroczysta kolacja. Uczestnicy sympozjum podkreślali wielokrotnie łatwość w nawiązywaniu kontaktów i wielką gościnność, z jaką spotkali się ze strony gospodarzy podczas pobytu w Kijowie.